

Una congesta és una clapa de neu d'extensió regular, persistent en un flanc o vessant de la muntanya després de la fosa primaveral, normalment amassada en un clot o concavitat, cosa que retarda la seva fusió. Algunes congestes sobreviuen tot l'estiu i enllacen amb les nevades de la nova estació freda; d'altres, en estius llargs i calorosos, s'arriben a fondre del tot. Però hom distingeix en tot cas una congesta, simple capa de neu, d'una glacera o gelera, gran acumulació de neu glaçada que cobreix perpètuament tot un vessant de muntanyes o el fons d'una vall, i que presenta sovint esquerdes o clivelles.

El mot congesta forma part del vocabulari geogràfic popular i entra en la formació d'algun topònim —la congesta de la Llosa, a l'alta vall del Ter. Tots els excursionistes catalans el coneixen molt bé i l'usen amb propietat i apareix profusament als nostres textos literaris sobre el Pirineu i l'alta muntanya. (Sorprenentment, no figura entrat a la Gran Enciclopèdia, però la seva ommissió en aquesta obra no es pot atribuir sinó a un descuit material, a la pèrdua física de proves o clixés.) Tanmateix, més d'una vegada, en la revisió de textos diversos, ens ha calgut eliminar-ne el gallicisme «névé», terme equivalent a congesta, usat en lloc d'aquest mot nostre, sense dubte per influència de textos d'alpinisme (guies, itineraris) redactats en francès. La presència, però, d'un terme com «névé» en treballs de caràcter científic, obeeix al prejudici d'algun geògraf, segons el qual el mot francès tindria una precisió de significat —i, per tant, una aptitud per al seu ús com a mot terminològic— superior a la del mot català.

Es tracta, certament, d'un prejudici que importa de combatre i d'esvair. Els científics, els investigadors, els especialistes en cada branca del saber, no en tenen prou, amb els mots del llenguatge comú, i cal que incessantment en creïn de nous o n'adoptin d'estrangers. Com més afinen els seus coneixements, com més capaços són de descriure detalladament la realitat del món que ens envolta, de més mots terminològics els cal disposar. Fóra bo, però, que sempre que poguessin no desdenyessin els del llenguatge comú (recordem ocell i peix al costat de mamífer). Dels que designen conceptes geogràfics, n'hi ha molts de perfectament aptes per al seu ús científic, amb un sentit molt precís, el qual d'altra banda, res no priva de precisar encara més. «névé» vol dir, exactament, congesta, i no el guanya pas en precisió. ¿Per què, doncs, anar a cercar aquell mot estranger si en tenim un de propi, apte i disponible?